

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 103

Maribor, sobota 5. maja 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemav v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zmaga naše pesmi v Švici

HLADNI ŠVICARJI PRESENEČENI NAD KRASOTO NAŠIH PESMI. — POBRATIMSTVO MED NAŠIMI IN ŠVICARSKIMI PEVCI.

Basel, 3. maja.

»Pomisli morate, da je Basel najbolj kritično mesto v Švici in da je švicarska publika zelo hladna. Ne pričakujte aplavzov, kajti mi nismo vajeni ploskanja in mnogokrat odpojejo naša društva svoj koncert, ne da bi kdo ploskal; ne pričakujte vencev, kajti mi ne dajemo nikdar vencev, ker to ni naša navada!« S temi besedami nas je pozdravil predsednik »Baseler Liedertafel« ob prihodu v Basel. Bali smo se, kako bomo uspeli, kako prebili led. Toda led smo prebili!

Občinstvo v zasedeni dvorani nas je že po prvi pesmi — Ave Marija — burno pozdravilo. In aplavz se je stopnjeval od pesmi do pesmi. Gotovčeva »Jadovanka« je žela vihar aplavz, ki ni hotel ponehati. Ko pa smo zapeli »Kukavico« in Adamičevega »Mladega junaka«, ni bilo konca burnemu vzklikanju. Vse občinstvo nam je stalo klicalo »Hoch« in naši gromki »Živijo«-klici so jih še bolj navdušili. Morali smo ponavljati opetovano in le težko so nas izpustili iz dvorane. Led je prebit! Kritiki se niso mogli načuditi, da smo hladne Švicarje tako ogreli. Ob »Živijo« in »Hoch« klicih smo se mahali z robci poslovlili od občinstva.

Po koncertu smo šli v Kasinosaal, kjer nam je priredila »Liedertafel« zaskusko. Koncertna dvorana in kazinska dvorana sta bili okrašeni z jugoslovansko in švicarsko zastavo. Na koncertu so bili vsi Jugoslovani s konzulom g. Gugenheimom na čelu, dalje zastopnik vlade dr. Imhof, zastopnik francoskega konzula z več Francozi itd.

Na banketu nas je prvi pozdravil g. Keiser. Zatem je nazdravil jugoslov. konzulu, vladnemu zastopniku ter vsem pevskim zborom mesta Basela (Männerchor in Liederkrantz), ki so nas prišli korporativno počastiti in končno jugoslovanski koloniji. Govornik je omenil prisrčen sprejem 1. 1925. v Mariboru, kjer so Švicarji prvič spoznali nad vse gostoljubne Slovence in niso mirovali, dokler jih niso povabili v Švico. Danes smo slišali slovensko, jugoslovansko pesem. Bili smo zadivljeni. Nismo pričakovali tako krasnega moralnega uspeha, ker poznamo svoje ljudi in odkrito rečeno, bolj smo se bali kot Vi. Tako kot ste Vi navdušili naše občinstvo, ga še nihče ni. Navajeni smo, da odpojejo svoj program brez aplavza. Ni bil današnji aplavz formalnega značaja, prišel je iz srca. Navdušili ste nas s svojo pesmijo, zadivili s krasnimi narodnimi nošami. Naj živi jugoslovanska narodna pesem, naj živi ve lika domovina naših gostov, živele Matica! Dolgotrajni aplavz, navdušeno vzklikanje ni hotelo končati.

Drugi je govoril vladni svetnik dr. Imhof. Pozdravil je v drugič Glasbeno Matico v imenu vlade in mesta Basela. Žal, ne znamo slovenski, da bi vam govorili v vašem materinem jeziku. Po današnjem koncertu nas je sram, da ne razumemo vašega krasnega jezika. Želim, da bi se domovini, naša in vaša, čim bolj zblizali. Gostom priznavam v polni meri visoko kulturno nalogo in zahvalju-

jem se jim za njih krasno svidenje.

Jugoslovanski konzul g. G a g e n h e i m je v prisrčnih besedah pozdravil Matičarje in jim želel dobrodošlico.

Zatim je g. K e i s e r v znešenem govoru izročil g. dr. Jos. T o m i n š k u znak Liedertafel in se ž njim ter g. A r n u š e m pobratil. Okrasil je z znakom tudi našega zborovodjo g. H l a d e k a. Matičarji so se navdušeni zahvaljevali za častno priznanje in zapeli napitnico.

Ob zvokih Baselmanov in dveh solistov se je zabava čedalje bolj živo in razvijala. Domačini in gostje so se kaj hitro spoznali in vzljubili.

Vsem govornikom se je zahvalil naš predsednik dr. T o m i n š e k in v znak zahvale Liedertafel za gostoljubnost izročil društvu posebno izdajo naših pesmi. G. A r n u š pa je po humorističnem govoru izročil poseben izvod, vezan v usnje, g. Keiserju.

Ginjen se je predsednik »Baseler Liedertafel« zahvalil za častno priznanje in darilo ter izročil Matiči krasno izdelano sliko, ki predstavlja srednji del Basela ter krasno vezano knjigo, v kateri je opisan ves zgodovinski razvoj »Liedertafel« od postanka naprej.

Vrstili so se govori drug za drugim. H koncu naj še omenim, da smo zapeli Matičarji še Schweizerpsalm. Ker je zahteval pozen čas, da se poslovimo od ljubih gostiteljev, smo morali oditi. Težko je bilo slovo in zatiranje medsebojnega spoštovanja in ljubezni ni hotelo biti konec.

Poslanec Kosanović napaden v Beogradu

BEOGRAD, 5. maja. Danes, ob 10. dop. je bil pred hotelom »Moskvo« izvršen napad na poslanca dr. Savo Kosanovića, znanega iz debat o Glavnjači. K njemu je namreč nenadoma pristopil zet ministra dr. Spaha, šef naše trgov. agencije v Carigradu, Hamdija Afgan, in ga udaril po glavi. Dr. Kosanović je napadalca takoj izročil policiji. Ozadje napada tvori svoječasna Kosanovićeve interpelacija na dr. Spaha radi imenovanja Hamdije Afgana za šefa trgovinske agencije, čeprav nima za to kvalifikacije in se mu vrh tega očitajo razna nečastna dejanja.

Poslanci Wilder, Kosanović, Pribičević in Savlijič so takoj po dogodku posetili predsednika skupščine dr. Perića, ter zahtevali od njega, naj poskrbi za zaščito poslancev, ki vršijo svojo dolžnost. Ako bi tega ne storil, bodo poslanci KDK izdali progla na narod, da niso več varni svojega življenja v Beogradu in organizirali samoobrambo. Poslanec Kosanović je vrh tega vložil tožbo proti napadalcu.

Nova tihotapska afeta z orožjem

DUNAJ, 5. maja. Avstrijske oblasti so prišle na sled novemu tihotapstvu z orožjem. Na železniški postaji Wels so namreč odkrile več vagonov vojaških pušk in municije. Tovorni listi so se glasili na lovske puške in lovske municije. Blago je bilo določeno za Madžarsko. Uvedena je bila takoj natančna preiskava in se domneva, da gre za novo monoštrsko afero.

Delovni čas v trgovini in obrti

NOVA UREDBA MINISTRA TRGOVINE IN MINISTRA SOCIJALNE POLITIKE.

Iz Beograda poročajo, da sta minister socijalne politike g. Radović in minister trgovine in industrije g. Spaho podpisala dne 4. tm. uredbo o delovnem času pomožnega osebja v trgovskih in obrtnih podjetjih ter o odpiranju in zapiranju trgovin. Uredba je izdelana na bazi kompromisa ter je bila njena končna redakcija izvršena na podlagi mišljenja delavskih zbornic iz vse države. Pri izdelanju uredbe se je oziralo na mednarodne obveze, katere je prevzela naša država, dalje na odredbe mirovne pogodbe, obstoječe zakonske predpise v naši državi ter gospodarske prilike.

Uredba regulira v glavnem vprašanje delovnega časa pomožnega osebja v trgovskih in obrtnih podjetjih in sicer ob delavnikih, ob nedeljah ter ob državnih in verskih praznikih, istotako pa tudi vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin ob vseh navedenih dneh. Uredba regulira tudi zabrano dela ob nedeljah v pekarskih delavnicah, delovni čas na gradbenih delih, zabrano nočnega dela žensk brez razlike starosti ter moške dece pod 18 leti.

Glede delovnega časa pomožnega osebja predpisuje uredba v principu 9-urni delovni čas. Izjemoma je uveden 8-urni delovni čas za pomožno osebje v vseh bančnih, zavarovalnih in njim sličnih podjetjih, v katerih je poslovanje organizirano kakor v bankah; v podjetjih za nakladanje in razkladanje blaga pri železnici in v rečnih pristaniščih ali morskimi lukah; za dela v tunelih; v vseh vrstah grafičke obrti; v pralnicah perila in zavodih za higiensko čiščenje in barvanje obleke ali perila; v urarskih, juvelirskih, zlatarskih, kolarskih, ključavničarskih in podobnih delavnicah, v livarnah kovin, v kamnoseških delavnicah, v brusilnicah stekla; pri delih natakarijev; v delavnicah v katerih se dela s svinčcem, v delavnicah ogledal; v električnih in steklarskih delavnicah ter v ostalih,

kjer se dela s svinčcem, živim srebrom ali njihovimi spojinami; v delavnicah za predelavanje živalskih odpadkov; v delavnicah za izdelovanje ščetk, češljev, predelavo črev itd.

10-urni delovni čas je uveden v prodajalnah živil, kolonialnega blaga, delicates, samostojnih maloprodajah tobaka, v prodajalnah časopisov, v cvetličarnah in v podjetjih, ki se bavijo z mlekarstvom.

Nedeljski počitek je v principu uveden povsod, izvzemši v mestih izpod 10.000 prebivalcev in sicer z gotovo omejitvijo. Možnost te izjeme predvideva tudi že zakon o zaščiti delavstva. Glede odpiranja in zapiranja trgovin je določena sledeča meja: Za čas od prvega oktobra do 31. marca od 7. zjutraj do 7. zvečer z opoldanskim odmorom najmanj ene ure v času od 12. do 13. ure; za čas od 1. aprila do 30. septembra pa od 6. zjutraj do 8. zvečer. Veliki župani morajo tekom dveh mesecev od dneva razglasitve te uredbe s posebno naredbo vsak v svojem delokrogu v gori navedenih mejah določiti točni čas odpiranja in zapiranja trgovin in sicer po zaslišanju pristojnih, delodajalskih in delavskih zbornic. Uredba določa, da se mora čas odprtja trgovin skladati z delovnim časom v dotični kategoriji. V podjetjih, kjer bi to ne bilo izvedljivo, sme razlika med dobo, v kateri je trgovina odprta, in med določenim delovnim časom pomožnega osebja znašati dnevno največ eno uro. V pekarnah je zabranjeno delo od 4. popoldne v soboto do 4. zjutraj v ponedeljek.

Nočno delo je pri ženskah brez razlike starosti in pri mladeničih pod 18 let zabranjeno od 10. zvečer do 5. zjutraj. Tudi je za mladeniče pod 18 let zajamčen še 8-urni delovni dan, poln nedeljski počitek ter obveznost obiskovanja strokovnih šol.

Usele ekskurzije aretovancev

Pred meseci se je mudil v St. Gallenu v Švici neki mlad rumunski trgovec, živel tam zelo potratno in nazadnje pobegnil s srčano natakario zapustivši znatne dolgove. Po dolgem iskanju so oblastva našla veseli parček v Rumuniji, nakar so se pričela pogajanja diplomatov za izročitev ubegle dvojice Švici. Rumuni so zahtevali od Švicarjev predujem za stroške spremljanja »njega in nje« v St. Gallen. Dospelo je res celih 700 frankov, ki je že zadostovalo za brezskrbno pot aretovancev in policijskega spremljevalca po Srednji Evropi ... Vsa trojica si je privoščila prav lepo rajzico. Gospod komisar je dvoril lepi natakari, da je bilo veselje. Vožnjo so večkrat prekinili in delali gosposke zlete v krasno naravo. Zadnji del dolgega potovanja so odpravili celo v avtomobilu! Šele pred sodno palačo v St. Gallenu sta postala trgovci in natakari zopet prava jetnika. Res čudno, da ni nikdo skušal pobegniti, ko je bilo toliko zapeljive prilike. Predujem 700 frankov je bil seveda do poslednjega novčiča porabljen, tako, da je moral policijski uradnik dobiti novih 300 frankov za svoj povratek domov. Bog ve, če Švicarji za vsakega podobnega tiča toliko žrtvujejo?

Zanimiva operacija

Iz Bordeauxa javljajo o mali nezgodi, ki se je pripetila nekemu malčku in o zanimivi operaciji, ki ji je sledila. Janezek, 4letni sin trgovca Blarensa, se je igral v parku, ko mu naenkrat priče naproti velik pes volčje pasme. Dečko se je četrveronožca seveda ustrašil in pričel kričati, kakor bi ga človek iz kože deval. Sedaj se je prestrašil še pes, ki je bil do slej miren, napadel revčka in mu odgriznil nasek. Ranjenca so prepeljali v bolnico, kamor je poklical oče ponesrečenca slavnega francoskega kirurga profesorja Rocherja. Ko je zdravnik pregledal dečka, je takoj obljubil pomoč: ozdravil da bo malega tako, da se mu ne bo nič poznala nesreča z nosom, samo za to potreben material mu mora dati oče — meso z enega svojih prstov na nogi. Presrečni oče je na pogoj takoj pristal, si pustil odrezati z noge košček mesa, ki ga je prilepil zdravnik na nos njegovemu sinu. Operacija je popolnoma uspela, ker sta ostala k sreči nosna kost in hrustanec pri-ugrizu nepoškodovana.

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Lep razmah mladinskega skrbstva v Mariboru

LETNO NAD 185.000 DIN ZA PODPORE MLADINI. — TEŽKI SOCIJALNI SLUČAJI OTROK. — KAM Z ZANEMARJENO DECO? — ZA SODELOVANJE Z OBLASTNIM ODBOROM.

Pred tremi leti ustanovljeni mestni mladinski svet je imel te dni sejo širšega šosveta, iz katere se razvidi nad vse lepo delovanje in napredek te socialne mladinske institucije, ki je urejena v našem mestu tako lepo kot morda v nobenem mestu naše države. Na predlog sedanjega predsednika dr. Strmška je mladinski svet potrdil kot mladinskega predstojnika za III. mestni okraj g. učitelja Bratuža, za IV. okraj pa voditelja dnevnih zavetišč g. Josipa Kutina. V kuratorij mestnih dnevnih zavetišč se je delegiralo kot zastopnika mladinskega sveta šolskega upravitelja g. Grčarja. Zelo zanimivo poročilo je podal o skrbi za iz šole izstopivšo deco na podlagi oglada na mednarodnem zborovanju v Lipskem, upravitelj pomožne šole g. Anton Skala. Podal je sliko o zaščiti dece in zavodih, poklicni vzgoji ter o velikem razmahu poklicnih posvetovalnic, ki so v Lipskem vzorno razvite in kažejo najlepše uspehe. Sklenilo se je napraviti načrte za podobno organizacijo v našem mestu ter se je poudarjala potreba tozadevnega sodelovanja oblastnega odbora z mestno občino.

Generalni varuh, dvorni svetnik v p. g. dr. Kronvogel je podal referat o potrebi zaščite zakonitih pravic do prehrane (alimentacij) in sicer na podlagi zakona, ki se je vpeljal v Avstriji in ki bi bil nujno potreben tudi pri nas, za enkrat pa je izvedljiv le kot novela k običnemu državljanškemu zakonu v Sloveniji in Dalmaciji. Izkušnje, da se mnogokrat odtegujejo nezakonski, pa tudi zakonski očetje brezvestno svojim dolžnostim do matere in otrok, se ponavljajo dan za dnem ter je takim očetom najtežje priti v okom. Tozadeven predlog se bo poslal ministrstvu in pa oblastnemu odboru, da ga od svoje strani priporoča in podpre. Omenil se je slučaj mladega, zdravega a delomirnega moža v Mariboru, ki je zapustil ženo in troje otrok, jih prepustil pomanjkanju in največji bedi, sam pa našel potuho pri svojem dobro situiranem očetu, ki ga vzdržuje in podpira, da brez dela postopa po mestu in kvarta v parku med penzionisti, med tem ko mu otroci hira-jo od pomanjkanja.

Tajnik mestnega socialno-političnega urada g. Brandner je zanimivo poročal o delovanju mestnega mladinskega sveta v preteklem letu, iz katerega posnemamo, da je izdal mladinski urad v lanskem letu devnim otrokom 64.920 Din za stalne podpore in 10.000 Din za enkratne podpore. Dalje ima v proračunu Din 50.000 za podpiranje počitniških kolonij za ubogo in neimovito deco in 50.000 Din za nabavo obleke in obutve ubožnih šolskih otrok. Poleg tega se je razdelilo več podpor iz raznih subvencij, ki so naslele 13.600 Din. Skupno prispeva mestni mladinski urad letno nad 185.000 Din za podpiranje mladih in to poleg zdrževanja mestnih dnevnih zavetišč, ki so se letos že razširila in katere je pa podprla tudi država s tem, pravega izhodišča, ker nimamo vzgojevalnice. Razširilo se je tudi generalno varuštvo, ki kaže že lep razvoj in uraduje dan dnevno od 10. do 13. ure na sodišču vsobi št. 8.

Najtežji problem je za enkrat izprije-nost dece, ker v največ slučajih ni najti pravega izhodišča, ker imamo vzgojeval-nih in poboljševalnih zavodov. Tu bo moral oblastni odbor, ki je v to poklican, čimprej kaj pokreniti. Navedenih je bilo nekaj slučajev komaj 14letnih deklic, ki se udajajo nemoralnosti in so že veneri-čno bolne. Njih rešitev pa je silno otež-kočena, ker ni zavoda, da bi se jih od-čalo v poboljšanje, sprejemanje v dekl-iško poboljševalnico v Begunjah se pa omejuje za deklice nad 16 let in na pod-lagi sodnega sklepa radi kakih prestop-kov. Zelo težke slučaje prikaša stano-vanjska beda in primer, da spi v eni tesni sobi 11 oseb članov raznih rodbin, bi bil še eden lažjih. Ljudje spe v drvarnicah, kletih, da celo v svinjakihi, otroci pri tem vidijo vse, kar se dogaja na dnu so-cialne bede ter se pokvarjajo in demo-nizirajo. Merodajnim činiteljem pri od-daji mestnih stanovanj se nasvetuje, da

se ozirajo pri oddaji čim več na rodbine z otroci. Govorilo se je dalje o neki mari-borski kavarni, kjer najemnik namešča mlade deklice, katere navaja k nemoral-nemu življenju ter jim daje priliko, da se sestajajo posamezno z moškimi v nje-govih prostorih. Stavljen je bil predlog, da se mu odvzame koncesija in nadalje pro-ti njemu postopa. Zelo težek je slučaj treh otrok nekega državnega nameščen-ca, ki mu je lani umrla žena, sam je bil pa skoro na to premeščen v Banat, če tudi mu je manjkalo do upokojitve le par mesecev, zapustivši tu otroke, da si sami oskrbujejo in gospodinjijo. Naravno je, da so se otroci v starosti 6 do 16 let za-nemari tako, da je bilo nujno potrebno, da je posegel vmes mladinski svet po svojih organih, kar pa je zelo otežkoče-no, ker ni naletel na odziv očeta. Oblas-tna inšpekcija finančne kontrole, kamor se je obrnil mladinski urad s predlogom, da se očeta iz socialnih razlogov pre-mesti nazaj k otrokom, pa niti odgovora ne da.

Poleg povečanja dnevnih zavetišč bo izvedel mladinski svet še letos otroško igrišče in sicer na bivšem Rapidovem športnem in sosednjih prostorih, tako, da se bodo otroci že letos tam prosto gi-bali na svežem zraku in igrali po svoji otroški volji. V načrtu je tudi razširjenje dečje postaje, kar je nujno potrebno, ker so prostori v oblastnem dečjem domu, ki se začasno uporabljajo v te namene, mnogo pretesni. Končno se je sklenilo, da bo izvedbo letošnje počitniške akcije izvršil poseben odsek, v katerem bosta zastopana pomladek Rdečega križa in Slovensko žensko društvo.

Velik letalski dan v Mariboru

privedi na binkoštno nedeljo 27. maja aero-klub »Naša Krila« v prid fonda za zgradbo aerodroma, nabavo zrakoplova in ustanovitev civilne pilotske šole. — Meeting se bo vršil na Teznu pri Mari-boru.

Sodelovalo bo 10 naših vojni in civil-nih aeroplanov: Breguet, Potez, Dewoi-tin, Daimler, z našimi najboljšimi piloti in avijon »Ljubljana«. Spored: predpol-dne: izložba in ogled vseh aeroplanov na letališču Tezno ter letanje s pasažirji. Popoldne začetek ob 15. uri: 1. grupno letanje aeroplanov z obrazovanjem raz-nih figur; 2. borba aeroplanov v zraku; 3. štafeta tekma v brzini na trikotu Maribor—Slov. Bistrica—Ptuj—Maribor, 4. tekmovalne v oddajanju poročil iz aeroplanov na gotovo mesto na letali-šču; 5. spuščanje balončkov in lov z aeroplanom na balončke; 6. akrobacije z aeroplanom v zraku: looping, rolling, wrille, tonneau, revanement, glissade, piki-ranje itd.; 7. zračna pošta z balončki; 8. skok iz aeroplana s padalom; 9. letanje s pasažirji.

Vstopnina 10 Din, člani z izkaznico 5 Din, dijaki 5 Din, dijaki člani z izkaznico 2 Din. Predprodaja vstopnic v Maribo-ru v trafikah g. Golež, Aleksandrova c., ge. Svetek, Slovenska ulica in Glavna trafika, Glavni trg 15.

Pasažirji za letanje se bodo izžrebali po vstopnicah, ki so numerirane. Izžre-bane vstopnice so objavile 26. maja v dnevnem časopisu in potom oglasov na letališču. Imejitelj izžrebane vstopnice dobi na letališču pri vodstvu meetinga nakaznico za brezplačno vožnjo. Izžre-balo se bo predvsem vstopnice, prodane v predprodaji. Mladoletni se smejo vo-ziti le z izrecnim dovoljenjem zakonitih zastopnikov.

Občinstvo se mora na letališču strogo držati določenega prostora in pokorava-ti reditljem, da se ne bi sicer pri pro-dukcijah z aeroplanom dogodila kaka ne-sreča.

Obiskovalci izven Maribora imajo na železnicah polovično vožnjo.

V slučaju neugodnega vremena se bo vršil letalski dan na Binkoštni ponedeljek 28. maja z istim sporedom in pod istimi pogoji.

Mariborski in dnevni drobiž

Umetniška razstava Trstenjak—Pirnat.

Pri razstavi del akademskega slikarja Ante Trstenjaka, ki se otvori jutri v mali dvorani Uniona in bo odprta do 19. tm. vsak dan od 9.—12. in od 13.—17., so deluje, kakor nam naknadno poročajo, tu di mariborski kipar Niko Pirnat z neka-terimi umetninami. Razstavil bo relief Tolstoja, nekaj plaket in grafični list »Orgija«.

Nabiralni dan za Narodno galerijo.

Jutri bo v Mariboru nabiralni dan za sklad za slovensko Akademijo zna-nosti in umetnosti ter Narodno gale-rijo v Ljubljani. Darujte in zbirajte vsi, ki ljubite slovensko zemljo in slo-venski jezik, da se čimprej odpre na-še narodno duhovno svetlišče! —

Glasbena Matica.

ki žanje prav te dni triumfalne uspe-he po švicarskih mestih, priredi ta-koj po svojem povratku dne 11. t. m. (petek) tudi v Mariboru svoj koncert, ki bo obenem prvi in edini njen pev-ski koncert v sezoni. Pod vodstvom ravnatelja Hladek-Bohinskega bo v petek izvajala svoj celotni švicarski program. Predprodaja vstopnic prične že v ponedeljek na običajnih mestih.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, dne 7. maja, ob 8. zve-čer predava naš umetnostni zgodovi-nar g. monsignor Steska iz Ljublja-ne o našem slikarstvu v 19. stoletju t. j. renesančna in baročna doba. — Predavanje bodo obrazložile lepe ski-optične slike. —

Koncert vojaške godbe

v parku odpade danes popoldan, vrši se pa jutri od 11. do 12. ure in sicer le tedaj, če bo lepo vreme. —

Proslava »Materinskega dneva«.

Materinski dan v nedeljo, dne 13. t. m. se praznuje letos pod visokim pokroviteljstvom Njenega Veličan-stva kraljice Marije. Vsi kraji ga bo-do slavnostno obhajali, zlasti sveča-no pa Beograd. Nad mestom in oko-lico bodo metali vojni aeroplani leta-ke s primernimi napisi, na več krajih prestolice bo svirala vojaška godba. Po vsej državi bodo poveljevale mi-sel materinstva šole z internimi in javnimi proslavami. Pridružile se jim bodo cerkve vseh ver in gospod mi-nister vojne bo v dnevnem povelju obrazložil vojski pomen materinskega dneva. Beograd snuje tudi »Fond hvaležne dece«, kjer se bodo s po-močjo letnih prispevkov po 50 par ob-darovale zaslužne revne matere. Pro-slavo po vsej državi zlasti podpirajo Pomladek Rdečega križa in ženske organizacije.

Majski izlet Ljudske univerze.

Za nedeljo, dne 13. maja se priprav-lja celodnevni izlet na Remšnik — ze-lo lepo izletno točko, kjer si tudi po-gledamo prazgodovinske izkopine. Z jutranjim vlakom (5.30) do Brezna, vrnitev ob 21.03. — V nedeljo 20. maja izlet v Celje. Odhod z vlakom 5.30, vrnitev 21.56. Dopoldne ogled celjskih znamenitosti pod vodstvom g. prof. Orožna, popoldne izlet v ko-pališče Laško. Ustmene in pismene prigrisatve sprejema tajnik g. prof. Kos, Majstrova ul. 2. Za prvi izlet je položiti 25 Din, za drugi 50 Din, iz ka-terih se krije železniška vožnja, event. še drugo. Voznih olajšav nismo do-bili. —

Starši!

Pripeljite v nedeljo 13. t. m. ob 15. uri v gledališče svojo deco k proslavi mate-rinskega dneva, ki bo nudila vžitek ve-likim in malim in bo za deco velikega vzgojevalnega pomena. Čisti dobiček za ferijalno kolonijo. —

Zaobljuba okrajnih cestarjev.

Dne 30. aprila so bili zaobljubljeni vsi okrajni cestarji okraja Maribor kot javni organi in da nosijo kot taki službene če-pice, označene z znakom OM. — Okraj-ni zastop Maribor. —

Veliko otvoritveno streljanje Lovskega društva.

Slovensko lovsko društvo sekcija Ma-ribor, priredi v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne na vojaškem strelišču v Ra-dvanju veliko otvoritveno streljanje. Več o prireditvi bomo prinesli v prihodnjih dneh. —

Naši sezonski delavci v Nemčiji.

Sinoči je odpotoval zadnji transport poljedelskih sezonskih delavcev iz Prek-murja v Nemčijo. Ta transport je št. 70 mož. V Nemčiji bo letos do jeseni delalo okrog 400 naših poljedelskih delavcev po pogojih, ki so bili dogovorjeni med poslaništvom obeh držav. —

Službo dobi

potom borze dela dober opekar. Lahko se takoj javi. —

Izlet obrtnikov v Limbuš.

Dne 13. majnika priredi maribor-sko obrtništvo s svojimi družinami iz-let v Limbuš. Zbirališče pod Veliko kavarno ob 13. uri. Skupni odhod ob 13.30, povratek okoli 19. ure. Za za-bavo otrok na prostem bo skrbel gos-pod Tichy. Slovensko obrtno druš-tvo vabi vse obrtnike in obrtnice in njihove družine, kakor tudi vse prija-telje obrtniškega stanu, da se izleta v velikem številu udeležijo. Za okrep-čilo otrok bo skrbelo Slovensko obrt-no društvo, za druge pa Mariborčan-om poznani restavrater g. Robič v Limbušu. —

Hčerkica kolarja Lešnika najdena.

Na poročilo orožniške postaje v Pre-logu v Medmurju, da je bilo najdeno tam v Dravi truplo neke deklice, se je včeraj odpeljal na lice mesta g. Lešnik, da se prepriča, je-li to njegova hčerkica, ki se je smrtno ponesrečila s svojo sestrico in materjo na Felberjevem otoku. Danes je došlo v Maribor telefonično obvestilo, da je g. Lešnik v Prelogu res spoznal eno svojih hčerkic, nakar so se odpeljali tjakaj uradniki pogrebnega zavoda, ki pripeljejo v ponedeljek žrtev Drave v Ma-ribor. Pogreb bo isti dan ob 16. —

Majniško vreme.

Za prvi teden letošnjega majnika se je glede vremena stoletni koledar temeljito zmotil. Pravi namreč, da je od 1. do 6. tm. lepo in toplo. Zato si oglejmo za ta mesec raje drugega proroka, če se sme tako imenovati mož, ki spada med naj-slavnejše strokovnjake vremenskega raziskovanja našega časa. Ravnatelj nemškega srednjega urada za astronom-sko vremenslovje A. M. Grimm pravi o majniku naslednje: v početku meseca nekoliko nestalno, deloma vetrovno pri zmerni temperaturi. Pomladanske miline bo redkokdaj občutili. Padavine sicer ne bodo strahovite, megleno in oblačno bo pa običajno. V splošnem se lahko reče, da bo vreme meseca majnika do-sledno nestalno. Ne bo sicer stalnega deževja, a tudi na lepe dneve se ne mo-remo zanašati, ker so pojavi, ki vplivajo na vreme, preveč menjajoči. Zato je tudi krivulja temperature zelo omahljiva z maksimum v dneh 8., 16., 23., 31. in mini-mom okoli 3., 11., 19. in 26. Za zračni promet bodo kritični časi okoli 1., 14. in 20. tm. Majnik prinese tudi prve večje nevihte s točo, in sicer okoli 8., 15., 20. in 25. tm. — Vsekakor je ta napoved vremena res bolj verjetna. V četrtlet smo imeli 14.7 stop. C, včeraj 7.7 stopinj in davi je že padla temperatura na 5.5 stopinj. —

Rekordno število vlomov

in tatvin ima na vesti Franc Sanjek, ki je bil aretiran v Zagrebu in se je pozne-je — kakor smo že poročali — ugotovi-lo iz daktiloskopične evidence maribor-skega policijskega komisarijata, da se je mladi in silno spretni vlomilec udele-stvoval tudi v mariborskih oblasti in sicer v cerkvah in župniščih Sv. Magdalene v Mariboru, Poljčan in Sv. Marka nižje Ptuja. Župnijska kuharica od Sv. Marka je po sliki spoznala v njem človeka, ki jo je dan pred vlomom prišel prositi za skodelico mleka. Zločinec si je gotovo ob tej priliki ogledal torišče svojih name-nov. Najbrž ima na vesti tudi vloma v Krškem in Črnomlju. —

Rešitev uganke.

Kako se človek dandanes najceneje obleče?? Ako kupuje vse oblačilne pred-mete pri trdku L. Ornik, Koroška 9, ker so priznana najcenejši. —

Stalno zaprtje,

katar debelega črevesa, zgoščevanje kr-vi, zlata žila, bolečine v bokih in podo-bne težave se odpravijo z uživanjem naravne Franc-Jozefove vode zjutraj in zvečer po malo čašo. Zdravniški stro-kovnjaki potrjujejo, da je Franc Jozefo-va voda izvrstno sredstvo,

Dr. Morocutti in basen o zatiranju nemštva v Sloveniji

V slovenskem časopisu že večkrat omenjeni članek dr. Morocuttija o nemškem šolstvu v Sloveniji, ki je izšel v berlinskem časopisu »Germania«, kljub raznim časopisnim noticam še vedno ni dovolj pojasnjen oziroma osvetljen! Članek mrgoli od začetka do konca namenoma in zlobno izkrivljenih dejstev, tako da se mora dober, narodno čuteč Jugoslovčan čuditi, kako more dr. Morocutti še hoditi svobodno okoli. Dolžnost državne oblasti bi bila, da bi bila tedaj, ko je zvedela za avtentično besedilo omenjenega članka, vtaknila Morocuttiju v zapor, kot škodljivca državnih interesov ter ga obtožila po zakonu za zaščito države. Kdor pozna mentaliteto naših Nemcev oz. nemškutarjev, ve, da je to edini argument, ki pri tej laži zaleže, in da bi torej bil to edino pravilni odgovor na Morocuttijeve nesramnosti. Ali mi se danes tako malo zavedamo svoje pravice in dolžnosti — zakaj, je pač vsakemu mislečemu državljanu jasno! — da je dr. Morocutti še vedno okrožni zdravnik, torej z državno plačo in to ob skrajni državni meji. Čuditi se je tudi treba, da celo vojaške oblasti niso storile nobenega koraka. Ob tej priliki se spominjam neke epizode iz prejšnjega časa. Kako drugače je znal nastopiti tedaj general Maister! Pri pogrebu poročnika Gugla, ki je ob razorožitvi belozelene garde našel, kar je iskal, je protestantski pastor Mahnert govoril: »Hoch über uns waltet im Himmel ein Meister. Und dieser himmlische Meister ist über alle irdischen Meister«. In vendar je »der irdische Meister« imel tudi močno roko ter je dal vtakniti Mahnerta v luknjo, da je kmalu nato šel čez mejo.

Toda poglejmo Morocuttijev članek in se dotaknimo le najbolj grobih izkrivljenj! Našo šolsko vzgojo imenuje »Entnationalisierung«, čeprav se Morocutti dobro zaveda, da je le povračanje tega, kar nam je avstrijski sistem vzel, v našo posest! Ne more se torej govoriti o »slovenizirani deusche Jugend«, ker je ta mladina slovenskega pokolenja. Dr. M. prikazuje, kaj je »nemška diaspora« (zakaj ne pove pravilno »nemškutarja«???) imela do prejšnjega okroglo 5000 te »diaspore« (s 95% renegatov!) 51 javnih in 34 zasebnih nemških osnovnih šol, razen tega še 19 utraktivnih. Kakšne so te bile, vemo Slovenci. Torej 103 šole ali za 500 nemškutarjev 1 šola! In potem one privatne šole! Zakaj je zamolčal, da so bile to šulferajnske ponemčevalnice slovenske dece, inštitucije brez najmanjše morale, katero Morocutti tako povdarja in naglašal!

Dalje: po izvajanjih Morocuttijevih je Kočevcem ostalo 10 nemških šol za 18.000 prebivalcev. Ali ni mar to dovolj: na 1800 prebiv. 1 šola? Vprašajte se, na koliko tisoč Slovencev pride 1 šola! Prej je teh 18.000 Kočevčarjev imelo 37 šol; torej ista — ne dvojna, nego — peterna mera, kakor na ozemlju mariborske oblasti! O privatnem pouku toži Morocutti, da je »gedrosselt«. Kaj pa si misli ta gospod? Ali je tako naiven, da bomo še sedaj dovoljevali na svoji zemlji delovanje šulferajna? Take misli si naj pač le izbije iz glave, skrajni čas bi že bil!

Navajanje števil — rezultatov ljudskega štetja iz leta 1921, oziroma 1910, bje Morocuttija samega po zobe. V letu 1910. je bilo naštetih v Mariboru 22.653 Nemcev, leta 1921. le 6512; to se vidi, kako se je v Avstriji delalo. Vendar naj ne bo dr. Morocutti tako naiven, da mu bo kdo verjel, da se je iz Maribora izselilo 16.000 nemškutarjev ali da so morda celo — padli »für Gott, Kaiser und Vaterland«! In take stvari se drzne Morocutti servirati Berlinčanom; to je žalitev za Berlinčane!!

Celje se seveda Morocuttiju »das alte deutsche Städtchen«, ptujsko kratkovidno politiko zna takoj izrabljati in mu je »die deutsche Partei«

»im Pettauer Gemeinderat« »die relativ stärkste«.

Silno je razburjen Morocutti radi tega, ker so smele — kar je edino pravilno! — šolske oblasti odločati, ali naj gre otrok v slovenski ali nemški razred. Seveda bi bilo Morocuttiju prav, da bi se po volji očeta — nemčurja še v Jugoslaviji deca slovenskega pokolenja ponemčevala. — Kako je danes, ko je gospod Vukičević izdal ferman, da imajo tozadevno pravico odločanja stariši, se vidi najjasneje v Prekmurju: tam morajo ponekod pod pritiskom jugoslovenskih državnih oblasti slovenski otroci posejati madžarske šole. — In mače solze za študijem naših državljanov v tujini! Prvič ni res, da bi se ne smelo študirati v inozemstvu, kajti naša — nemno sentimentalna — kulanca napram nemškutariji gre celo tako daleč, da imajo naši državljani — dijaki graških strokovnih šol (dasi imamo doma take strokovne šole!) pravico do dijaškega roka pri vojaki. Da bo pa na drugi strani »tankovestnost« naših renegatov jasna, naj navedem slučaj, ko je neki dijak istočasno, ko je bil v Mariboru javen učenec neke srednje šole, bil vpisan kot zaseben učenec v Gradcu... In ko je v Mariboru padel v štirih ali celo petih predmetih, je šel delat izpit v Gradec kot privatist in tam ga je — seveda kot narodni mučenec! — napravil! To je prava slika nemškutarije!

Krokodilske solze pretaka dr. Morocutti tudi za »treue und loyale deutsche Staatsbürger«. No, no, za banaske Nemce je to že verjetno, s tukajšnjo »diasporo« pa se »poznamo po knofih«! In četudi je — vsaj na videz! — lojalna, ali ni iz lastne koristi?! Če komu kaj ni prav, kje na stoji, da mora biti »mučenec«? Naj se izseli v Teytoburški gozd! — Tem »lojalnim državljanom« da se je toliko vzelo: razni domovi, društveni inventarji itd. opravila da se je na vseh in vsem temeljito »Vernichtungsarbeit«! Naj se dr. Morocutti vpraša, kdo nam je dal vzgled, kako je treba postopati; naj nam pove, kje smo se učili! Dobro učence so imeli v nas — Nemci sami!! — In toliki, ki tako iskreno ljubijo svojo spodnještajersko domovino, da so jo morali zapustiti! Če je njih ljubezen tako velika, zakaj so šli? Samo živeti bi se trebalo v izprembo, v pravičnejše razmere.

In končno tisto neokusno primerjanje z razmerami na južnem Tirolskem! Farizejstvo, ko se dr. Morocutti sam zaveda, da je primerjanje nemožno; Italijani vendar ne dovoljujejo niti najmanjšega narodnostnega pojasa »drugorodcev«, niti materinščine kot učnega jezika v šolah — niti pri verouku. Isto zlobno zavijanje in izkrivljanje dejstev, kakor v vsem članku!

Sprava? Dr. Morocutti jo v imenu »diaspore« ponuja nam. Ne potrebujemo njegove milosti. Sicer pa, ako želi, da bodo postali pobustilivi tudi pošteti Jugoslovani, ne le oni, ki so že doslej morali popuščati radi političnih kravjih kupčij sklenjenih z nemškutarji naše oblasti, naj svetuje najprej Korošcem, da dajo koroškemu Slovincem polne narodne pravice. Koroški narodni katastrofi! Smešno, ko je koroški Slovenec skoro vseskozi gospodarsko zavisen od renegata oziroma redko od poštenega pravega Nemca. Naši »diaspore«, ki je gospodarsko močna, bi tozadevna reciprociteta pač ugajala; toda na tej osnovi je popuščanje za poštenega in »slovena« nemožno. In zato naj dr. Morocutti tudi niti ne sanja, da bi tak kmalu dobil nemško učiteljstvo in »deutsche Beaufsichtigung« — potem pa še seveda tudi kaj drugega... Naj nas ne smatra za take naivneže, da bi ne vedeli, »kam pes tace moli« in kaj bi si znala ta taca prikopati; saj dobivajo n. pr. že sedaj n. pr. športna društva darila v tisočih in tisočih... Upam, da se razumemo! — Sicer pa za enkrat dovolj!

„RADION“

pere sam in beli kot solnce!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sobota, 5. maja ob 20. uri »Jesenski manever« ab. B. Kuponi.

Nedelja, 6. maja ob 20. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi.

Ponedeljek, 7. maja. Zaprto.

Torek, 8. maja ob 20. uri »Kreutzerjeva sonata«. Ab. C. Kuponi. Zadnikrat.

Prosvetni Glasnik

Zvezi kulturnih društev za ljubljansko in mariborsko oblast sta lani izdajali svoje glasilo »Prosvetni Glasnik« v Ljubljani. Z letošnjim letom pa se je mesečnik preselil v Maribor, kjer je dobil nekoliko drugačno lice in se je tudi vsebinsko nekoliko izpremenil.

»Prosvetni Glasnik« naj bi vzdrževal nekako vez med včlanjenimi društvi, pa tudi med vodstvom Zveze ter posameznimi prosvetnimi delavci. Potreba tega, se je ponavljala na vseh zborih ZKD in mi vidimo, da se ga je oklenil tako lani kakor letos lep krog prijateljev. Ozir na namen in na naročnike mu mora dati smer in pot.

Da sta prosveta in organizacija Glasniku temeljni točki, je jasno samo po sebi. Naša društva pa niso tako enotna, da bi samo razpravljanje o društvenih zadevah moglo zadovoljiti vsa društva v enaki meri, saj vemo, da je včlanjen velik krog knjižnic, narodnoobrambnih društev, odrov in nekaj gospodarsko-političnih društev. Z nasveti o delovanju v društvih samih bi »Prosvetni Glasnik« res zainteresiral društvo, ki se bavi ravno s takimi vprašanji, a še tam bi najbrže ustregli samo posameznemu članu, ki je duša društvenega delovanja, druga društva in drugi društveniki bi se najbrže za take članke ne zanimali. Treba je torej dati listu tako vsebino, da bo zanimiv za vsa društva, vse društvenike in tudi posamezne naročnike, a poleg tega mora vzdrževati kontakt z vodstvi ZKD in priobčevati njihova navodila in nasvete, kakor tudi poročila včlanjenih društev; vprašanja pa, ki se tičejo društvenega delovanja samega, ne smejo biti tako podrobna, da bi drugih ne zanimalo. »Prosvetni Glasnik« se je v svojih letošnjih štirih številkah skušal držati teh smernic: Prve številke stojijo v znamenju župančičeve 50letnice in priobčujejo razlago nekaterih njegovih pesmi in odlomek govora o njegovi domovinski liriki izpod peresa J. Glaserja. Skozi vse številke gredo razprave o naši severni meji in delovanju družbe Sv. Cirila in Metoda, kar je problem ne samo številnih pri ZKD včlanjenih podružnic Ciril-Metodove družbe, marveč skoraj vseh obmejnih naših kulturnih društev. Naša Sokolska društva so upoštevana v prispevkih dr. Kovačiča,

naše čitalnice in knjižnice bodo z zanimanjem čitale govor K. Sovreta o čitalnicah nekdanj in danes, Robnik piše o podeželskih odrih, Jagodič o tamburanju, naša glasbena društva je zelo zanimala razprava o skladatelju Parmu in njegovih skladbah; manikati ni smel ozir na prosvetno delo drugod in tako najdemo v Prosv. Glas. poročilo o prosvetnem tednu v Zagrebu in o Masarykovem prosvetnem zavodu v Pragi. Priznati je treba, da se »Prosvetni Glasnik« v dosedanjih številkah ozira posebno na Maribor, kar pa je popolnoma v redu, če pomislimo, da izhaja v Ljubljani nad deset različnih družabnih in društvenih glasil, medtem ko je »Prosvetni Glasnik« edino tako glasilo v Mariboru, poleg tega pa so tudi brez izjeme večji podporniki lista iz Maribora in tudi do malega vsi sotrudniki; zelo pa bi bilo želeli, da bi se našli tudi drugod sotrudniki in podpiratelji »Prosvetnega Glasnika«, pa tudi v Mariboru je še mnogo premalo naročnikov.

Prepričani smo, da bodo vsi, ki bodo opozorjeni na »Prosvetni Glasnik«, z veseljem vstopili v krog njegovih naročnikov, ko znaša naročnina za ves letnik samo 40 Din.

Konstatiramo

Pred nekaj časom so bila objavljena razna napredovanja v poštni službi. Izvršena pod sedanjim režimom. V kolikor se tičejo Slovenije, so ta napredovanja vsekakor zanimiva, ker kažejo, da tudi v poštnem ministrtvu odnosno v generalni direkciji delajo partizansko politiko namesto objektivnega uvaževanja kvalifikacije in službenih let. Tako je n. pr. bil poštni uradnik g. Vekoslav Šturm, Maribor 2, sorodnik dr. Korošca, pristaš SLS, pomaknjen iz II-3, v kateri je bil komaj nekaj nad 1 leto, v II-2, dasi nima niti 16 let službe. Enako je bil pomaknjen iz II-3 v II-2 tudi Franc Šuman v Sv. Lenartu v Slov. gor., ki ima tudi komaj 19 let službe in je bil tudi le kratek čas v prejšnji skupini. Na drugi strani pa vidimo, da sta bila od napredovanja (dasi predlagana!) že ponovno izključena n. pr. poštni upravnik g. Ivan Kreft v Sv. Jurju ob Ščavnici, ki ima že 26 let službe in je bil v Radgoni že nastavljen kot uradnik, ko je g. Šturm, ki ga je sedaj v napredovanju preskočil, še obiskoval ljudsko šolo; dalje poštni upravnik gosp. Ignac Pečar v Rog. Slatini, ki ima že 29 službenih let, pa sta ga istotako zopet preskočila gg. Šturm in Šuman. Da se je to napredovanje neprimerno mlajših uradnikov v drugo skupino izvršilo iz političnih razlogov in da sta bila n. pr. gg. Kreft in Pečar ravnotako iz političnih razlogov zopet črtana pri napredovanju, o tem ne more biti nobenega dvoma. To samo konstatiramo, ker bo tudi to, kakor tudi marsikaj drugega, čez 7 let prav prišlo.

Pismo iz Primorja

KAKO LAHI ZNAJO ZEMLJEPIS IN ZGODOVINO: KRAŠEVCI IN ISTRANI LATINSKEGA POKOLENJA.

V Trstu, 3. majnika.

Prav te dni je tržaški »Piccolo« objavil članek, ki govori o prebivalstvu na Primorskem in trdi, da so »Čiči, Morlaki in Uskoki — latinskega plemena« in da izhajajo od starih rimskih legionarjev, ki so najprej zasedli Balkan, potem pa se tamkaj naselili in zili s tedanjimi ilirskimi plemeni. Ko je razpadlo rimsko cesarstvo in so vdrl na Balkan »barbarski Slovani«, so se potomci teh rimskih legionarjev morali umakniti s svojih zemljišč in se posvetiti pastirstvu, nestalnemu nomadskemu življenju. Tako se niso potopili v slovanski poplavi in so si ohranili svoj sladki latinski jezik. V Istro pa da so prišli Čiči iz Bosne preko Reke že v trinajstem stoletju. »Morlaki« da so v petnajstem in šestnajstem stoletju prišli v Istro iz Dalmacije, kamor so prišli v trinajstem stoletju iz Srbije in Bosne. »Uskoki« pa da so se priselili v začetku sedemnajstega stoletja v Istro in sicer iz Senja. Celo tržaški okoličani in Kraševci da so latinskega pokolenja in sicer čiškega. Pred petnajstim stoletjem da je bil Kras ves gozdat, z zelo redko posejanim prebivalstvom. Pa so prihajali tjakaj Čiči s svojimi čredami in se tamkaj naselili. Tako je torej prebivalstvo na Krasu, v tržaški okolici in v Istri vse najpristnejšega latinskega plemena in če se danes, na Primorskem primki, ki so slovanski, poitalijančujejo, je to le povračanje k stari njihovi latinski obliki. Na Balkanu se latinski živeli izgubljajo v slovanskem morju, dasiravno stoji, kakor pravi »Piccolo«, umstveno visoko nad slovanskim življenjem, kar najjasneje dokazuje dejstvo, da »hrvatski demagog Radić« smatra za potrebno, da v vsakem svojem govoru strupeno bije po cincarih, ki so po njegovem mnenju krivi, da se on ne more polastiti oblasti; toda na Primorskem pa se je ohranil in fašističvska Italija bo poskrbela, da bo Primorje v najkrajšem času zopet dobilo svoje nepotvorjeno latinsko, italijansko lice.

Tako sedaj veste, da so naši Kraševci in Istrani, ki smo jih doslej smatrali za naše, potomci starih Rimljanov, rimskih legionarjev, ki so polatinili Balkan, in da so se kot taki priselili v naše Primorje, katero je potemtakem pristno italijansko. Ako so se Kraševci in Istrani doslej smatrali za Slovence, Hrvate, Jugoslovane, je bila to velika zmota, ali bolje rečeno, nesramna potvorba, ki so jo zagrešili slovanski protigandisti s pomo-

čjo nekdanjih avstrijskih vlad, ki so hotele uničiti italijanski živeli na Primorskem in so zato podpirale slovansko propagando!

Pa recite, ali ni res, da so Italijani mojstri v zemljepisju in zgodovini!

Velika pevška prireditev v Dravogradu

Iz Dravske doline smo prejeli: Med tem ko snovanje posebne pevške župe za mariborsko oblast v Mariboru do sedaj ni rodilo večjega uspeha in je menda — vsaj za enkrat — žalibog splavalo po vodi, so se zdramili naši vrli pevci v Zgor. Dravski in Spodnji Mežiški dolini. Sedaj so že na delu, da priredijo skupen nastop, nekako okrožno pevsko prireditev, ki se bo vršila v nedeljo 13. maja v Dravogradu, kjer nastopijo: Pevski in godbeno društvo iz Guštanja z mešanim in moškim zborom, moški zbor Sokolskega društva v Dravogradu, mešani zbor Pevskega društva »Pod Velko« (Brezno). Skupno zapojejo vsi navedeni moški zbori (nad 50 pevcev) E. Adamičev »Dan slovanski«. Vodstvo prireditve je v rokah g. Petra Močnika, šolskega nadzornika na Prevaljah. Kar je na prireditvi posebno razveseljivo, je dejstvo, da je lepa naša pesem in ljubezen do petja sploh združila pevce, ki so sicer pristaši vseh mogočih naših političnih strank in struj. Taka sloga v nastopu je pa zlasti potrebna za kraje, kjer bodo pevci nastopali. Saj je v teh krajih pred vojno le malokdaj bilo čuti lepo, ubrano slovensko pesem, gotovo pa ni bila še nikoli zapeta od tolikega števila pevcev.

Najdeni predmeti.

V preteklem mesecu so bili najdeni in izročeni policiji sledeči predmeti: bankovec za 10 Din; rjava ročna torbica, vsebina 40 Din; temnorjava ročna torbica iz krokodilskega usnja z 20 Din v gotovini, žepnim robcem in rožnim vencem; 2 ključa; moški klobuk kavine barve; bankovec za 100 Din; 1 črna ročna torbica z 10 Din, žep. robcem, rožnim vencem in zrcalom; zlat poročni prstan; gumijast obroč; oмот starih nogavic različne barve; moški črn dežnik; 2 ključa; ključ; rjava usnjata denarnica z belečnico; srebrna ovratna ženska verižica.

Ure, zlatina na obroke

brez poviška — Ilger, Maribor, Gomoška ulica 15. — IX

duhovniško suknjo, ga prav lahko božala, prijetno in nedolžno, čutil je kot nežno božanje, ki mu je navrelo solze v oči.

Hrup gostov je postajal neznosen. Otrok, ki je bil radi tega kričanja razdražen, je pričel jokati.

Nekdo je zavpil:

»Hé, župnik, daj mu piti mleka!«

Izbruh smeha je sobo napolnil. Mati pa se je dvignila, vzela je otroka in ga odnesla v sosednjo sobo. Čez nekaj časa se je vrnila, rekoč, da mirno spi v svoji zibki.

In gostija se je nadaljevala. Od časa do časa so šli moški in ženske na dvorišče in se vračali ter posedali za mizo. Meso, sočivje, sadjevec in vino je kar izginjalo v njih ustih, napolnjevalo trebuhe, vžigalo oči in dražilo duhove.

Noč je že prišla, ko so pili kavo. Duhovnik je že zdavnaj izginil, ne da bi se kdo začudil radi njegove odsotnosti.

Končno se je dvignila mlada mati, da pogleda če mali še spi. Bilo je mračno. Tipaje je vstopila v sobo; z naprej iztegnjenimi rokami je šla naprej, da ne zadene ob pohištvo. Ne navaden šum jo ustavi; prestrašena je šla ven, prepričana, da je slišala, da se nekdo premika. Vrnila se je vsa bleda in tresoča v sobo ter povedala, kaj je bilo.

Moški, pijani in grozeči, so se hrupno dvignili; oče, s svetilko v roki, se je pognal naprej.

Duhovnik je plakal na kolenih pred zibko, s čelom na blazini, kjer je počivala otrokova glavičica.

(Prevedel V.)

Sport

JUTRIŠNJI ŠPORT.

Ob 10.: Mladina II. »Maribora«—Mladina II. »Železničarja«;
ob 14.: Mladina I. »Maribora«—Mladina I. »Železničarja«;
ob 15.: hazena Akad. sportski klub Zagreb—ISSK Maribor.
ob 16.: Medmestna reprezentančna tekma Gradec—Maribor.

V Ptuj se bosta vršili nogometni tekmi Železničar rez.—Ptuj komb. in Železničar mladina—Ptuj komb. mlad. in rez. in hazenska prijateljska tekma Mura—Ptuj.

Mariborske tekme bodo na igrišču ISSK Maribora. Za slučaj skrajno slabega vremena se preloži hazenska igra na prihodnjo nedeljo in veljajo kupljene vstopnice za prihodnjič. Če odpade hazena, bo tekma prvih mladim ob 14.

Gradec — Maribor

O visoki stopnji nogometnega teama, ki bo zastopal jutri Gradec proti našemu mestu, govore poleg včeraj navedenega tudi naslednji podatki: Moštvo, ki prispe v Maribor, je absolviralo preteklo nedeljo poskusno tekmo z reprezentanco Severne Štajerske in jo porazilo 5:1. Od prej pa so zanimivi naslednji rezultati štajerske reprezentance, v kateri je nastopalo precej moč iz teama, ki gostuje jutri pri nas: izbirno moštvo dunajskih amaterjev je podleglo Gradcu 4:1(1), Nižja Avstrija je bila porazena 6:2, Gornja Avstrija 3:0, Voralberg 3:0, Tirolska 4:1, Budimpešta II. 3:2 in Zagreb 2:0! Ti in taki uspehi vzbujajo nedvomno spoštovanje pred nogometnim znanjem Gradčanov. — Glede naše postave bi bilo omeniti še to, da ne bo nastopil krilec Prevolnik, ampak Stauber. Tudi prihod Kirbiša ni še zagotovljen in ga nadomesti v slučaju izostanka Bröckl. — Prav tako ni izključeno, da se izvršijo še poslednji trenutek spremembe v našem napadu, ki nas najbolj skrbi. Če bo v formi naš obrambni trio, se nam ni bati najhujšega. — Gradec nastopi v belozelenih dresih. Pričetek tekme ob 16.

Olimpijski dan

se bo vršil jutri v vsej državi izvemši Beograd in Slovenijo, ki ga priredita kasneje. V Zagrebu je sestavljen za to prireditev zelo pester spored. Ves dan se bodo vrstile tekme: kolesarske, lahkoatletske, hazenske, nogometne, kockey itd.

Sodniška sekcija ZNS — službeno.

Pri jutrišnji medmestni reprezentančni tekmi Gradec—Maribor bosta opravljala službo stranskih sodnikov gg. Marinič in Bizjak.

Davisov pokal: Finska—Jugoslavija 1:1. Prvi dan meddržavnega matcha v tenisu za Davisov pokal je potekel neodločeno 1:1. Grahm je premagal Popovića 6:3, 6:2, 6:3, Schäffer pa Grotenfelda 6:3, 2:6, 9:7, 7:5.

Jutrišnje meddržavne tekme.

Jutri se odigrajo naslednje meddržavne nogometne tekme: na Dunaju Jugoslavija—Avstrija, v Budimpešti Avstrija—Madžarska in v Baselu Nizozemska Švica.

Cene KARO čevljev

Pol čevlji za gosp. Din 255.- napr.
Vis. „ za gosp. „ 265.- napr.
Strapacni za gosp. „ 270.- napr.
Gojzerci vse velik. „ 290.- napr.
Modni čev. za dame „ 245.- napr.
Otroški čevlji „ 70.- napr.
Sandali la „ 60.- napr.

Vse v najboljši kvaliteti brez odpadkov, brez papirja, lahko in poceni popravilo.

Lastni izdelki

Lasna delavnica za popravila
Maribor, Koroška cesta 19.

Ljubezen, ki vodi v blaznico

Neki znan profesor je obiskal neko znamenito italijansko umobolnico. Zdravnik in direktor zavoda sta mu pokazala bolnike in ga opozorila zlasti na nekega moškega, ki je zibal v naročju malo lutko. Nesrečnež je zblaznel že kot mladenič, ker ga je zapustilo njegovo dekle in vzelo drugega. V sosednji sobi je opozoril direktor profesorja na nekega nenavadno besnega bolnika, ki so ga morali vtakniti v prišilni jopič. Na vprašanje po vzroku besnosti umobolnika, je direktor odgovoril: »Ta nesrečnež pa je oni drugi, ki je oženil mladenko, ki je pustila prvega na ceditlu...«

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 10.—

Otroški voziček,

dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe pustiti v upravi lista pod »Otroški 1928«. 935

Stanovanje dveh sob

s pritliklinami išče stranka brez otrok. — Naslov v upravi lista.

Stanovanje

2—3 sobno iščem. Plačam eventuelno najemnino za 6 mesecev v naprej. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Mirna stranka«. U.—

Trajne kodre po najnovejšem sistemu.

Vodna ondulacija, manikura, masaža ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Cankarjeva ul. št. 1. 777

Velika zaloga kuhinjske posode.

Vsaki gospodinjici znano prvovrstno posodo znamke »Herkules«, la. aluminijevo, litoželezno, postekleno, tehtnice, ribeže, sita, deske za testo, valjarje, likalnike, razne oblike za pecivo, kutije za špecerijo in dišave, kotličke in šibe za sneg, solnike, mlečne kangle, cedila, vedrice, umivalnike, vrče, stiskalnice za ocvirke in krompir, samovare »Phöbus« in druge vrste, škafe, lonce za kuhanje perila in perilnice, jedilno orodje in žlice vseh vrst, jedilne servise iz porcelana, krožnike iz porcelana in kamenine, umivalne garniture in vse vrste steklene robe. — Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. 850

Damske nogavice

znamke »Mravljica«, nudi Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka ulica 5. 895

Gonilne, šivalne in vezalne jermene iz la usnja nudi Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 864

Vsakovrstne zelenjadne in cvetlične sadike

ima vedno na zalogi vrtnarstvo Ivan Jemec, Maribor, Razlagova ul. 11. 975

Stanovanje 3 sob

z vsemi pritliklinami v najlepšem delu mesta se odda Naslov pove uprava lista. 937

400 brezstanovanjcev

prijavljenih pri obl. konces. stanovanjski posredovalnici »Marstan«, Koroška c. 10. Za gospodinjce prijava in izber brezplačna. 927

Enodružinsko hišo,

ново zidano ugodno prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 926

Na prodaj

nova spalnica, pobarvana, kompletna s psiho, Din 2.500. Strossmayerjeva ul. 10. Mizarstvo. 931

Otroška postelja

z mrežo, na prodaj, Vojaški trg 8. I. 928

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Guy de Maupassant:

Krst

Župnik, kateri je bil vaje na te podeželske razuzdanosti, je ostal miren, sedeč poleg pestunje in dražil s prstom nečakova usteca, da bi se ta smejal. Zdelo se je, da je ob pogledu na tega otroka ves presenečen, ko da bi ga že nikoli ne opazil. Opazoval ga je z zamišljeno pozornostjo, sanjavo resnostjo, ki se je vsa živa in skoro žalostna vzbudila v njem za to malo, slabotno bitje, za sina svojega brata.

Ničesar ni slišal, ničesar ni videl, opazoval je le otroka. Mikalo ga je, da bi ga dal na kolena, kajti še je čutil na prsih in v srcu sladak občutek, ko ga je nosil prej, ko so se vračali iz cerkve. Ves prevzet je stal pred tem črvičem človeka kot pred nedopovedljivo, zvišeno in sveto skrivnostjo, na katero ni še nikdar mislil, na to utelešenje nove duše, na veliko skrivnost življenja, ki pričinja, na ljubezen, ki se vzbuja, rod, ki se nadaljuje in na človeštvo, ki gre svojo pot naprej.

Pestunja je vsa rdeča v obraz jedla s poželjivimi očmi, ker jo je mali oviral, da ni mogla biti vedno pri mizi.

Župnik ji je rekel:

»Dajte ga meni. Jaz nisem lačen.« In vzel je otroka. Tedaj je vse, kar je bilo okoli njega, izginilo in se izgubilo; uprl je svoje oči v rožnati in zabuhel obrazek; polagoma mu je prešla toplota malega telesa v njegovo telo skozi plenice in skozi njegovo

Najlepše pomladanske novosti!

Kasha za plašče, obleke in kostume kakor tudi volneni krep, svileni plašči, Crepê de chine, foulardi, krep-georgete, crepe-satini, umetne svile, volneni deleni, blago za moške obleke itd. ravnokar dospelo. Priporočamo p. t. odjemalcem, da si ogledajo našo bogato zalogo, ter se prepričajo o izborni kvaliteti in o nizkih cenah.

Dolček & Marini, Maribor, Gosposka ulica št. 27

845

Sreski poglavar v Mariboru, levi breg
dne 26. aprila 1928.

Broj 4650/1-1928.

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine Svečina se odda potom javne dražbe do 31. marca 1935 v zakup. Dražba se vrši v sredo, dne 30. maja 1928 ob 10. uri pri sreskem poglavarstvu v Mariboru, levi breg v sobi št. 8, pritličje.

Sreski poglavar:
Dr. Ipavic s. r.

933

Še vedno

je vse **modne predmete za gospode** ako se reflektira na dobro in lepo blago mogoče kupiti edino pri

Josipu Karničnik, ki se nahaja sedaj na Glavnem trgu 11

Posebno velika izbira modernih samoveznic, ovratnikov in srajc, klobukov in čepic, nogavic in čevljev za dame in gospode.

Zahtevajte povsod „Večernik“!

PAVEL NEDOG

čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v **24. urah** najlepše in najcenejše.

MARIBOR
Gosposka ulica 33
Razlagova ulica 22

Spominjajte se CMD!

ANTON MACUN

Na drobno. manufakturna trgovina Na debelo.
MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 10

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega blaga za birmance, izredno lepo in veliko izbiro blaga za damske in gosposke obleke ter razno drugo manufakturno blago. Ugodne cene za mehanično čiščeno perje od Din 35.— naprej ter puh od Din 150.— naprej.

912

Vinotoč Vremec

odprt

Počehova zraven Jeriča.

KAVARNA EVROPA

Od 1. maja dalje nov spored. V nedeljo popoldan v slučaju slabega vremena družinska predstava s koncertom.

934

OBVESTILO!

Specijalni zavod za izdelovanje okvirjev

in največja zaloga slik, umetnin in gotovih okvirjev

MIHO VAHTAR

se nahaja od 1. aprila dalje v Gosposki ulici št. 37

852

Kolesarji pozor!

Prihaja čas, ko bo treba Vaša kolesa popraviti, emajlirati in poniklati. Vse to Vam izviši po jako nizki ceni trdka

Justin Gustinčič, Maribor,
167 Tattenbachova ulica 14

Brezkonkurenčne cene!

Glavno zastopstvo
šivalnih strojev
„Dürkopp“

Bolniki čitajte!

Ravnokar je izšlo poučno tiskovno delo, ki obravnava po dolgoletnih izkušnjah vzroke in zdravljenje živčnih bolezni. Ta zdravstveni evangelij pošljem vsakemu, ki piše na spodnji naslov, zastonj.

Na tisoče zahvalnih pisem svedočijo o edinstvenem uspehu neumornega in vestnega raziskovanja v prid trpečega človeštva. Kdor pripada

veliki armadi živčno bolnih, kdor je raztresen, vznemirljen, kdor trpi na nervoznem glavobolu, pomanjkanju spanja, želodčnih težavah, preveliki občutljivosti, bolečinah v udih, splošni ali delni slabosti ali na nešteti drugih težavah,

si mora naročiti mojo tolažljivo knjižico! Ko bo vse pažljivo prebral, bo prišel do pomirljive gotovosti enostavnega pota do zdravja in življenjskega veselja. Ne odlagajte, pišite še danes!

Ernest Pasternak, 932
Berlin, S. O. Michaelkirchplatz 13. Abt. 357.

Kaaaj???

Kako???

ALI JE RES, DA SE DOBE PRI TVRDTKI

L. ORNIK, MARIBOR

KOROŠKA CESTA 9.

VSI OLBACILNI PREDMETI PO IZREDNO NIZKIH CENAH TUDI NA OBROKE?

ČE JE BLAGO RES DOBRO IN TRPEZNO, KAKOR PRAVIJO NI ZA ODLAŠATI.

PRVOVRSTNO BLAGO

po najnižjih cenah kupite le v

Oblačilnici DRAVA
MARIBOR, KOROŠKA C. 48.

Na obroke! 787 Na obroke!

Najboljše

TAMBURICE

Farkaševga insremskega sistema izdeluje in razpošilja z jamstvom stara in znana tvornica tamburice

STJ. M. GILG
SISAK (Hrvatska)

Cenik tamburice pošljemo vsakomur na zahtevo zastonj. 930

Jugoslavenska eskomptna in hipotekarna banka d. d.

preje HRVATSKO-SLAVONSKA ZEMALJSKA HIPOTEKARNA BANKA, fuzijonirana s

Hrvatsko eskomptno banko,

uplačana dejniška glavnica Din 116,000.000.—, rezerve Din 42,000.000.—.

Centrala v Zagrebu

Podružnice:

Beograd, Dubrovnik, Osijek, Petrinja, Subotica, Sušak, Vinkovci, Senta (ekspozitura).

PODRUŽNICA MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun. — Izvršuje vse bančne posle. Podeljuje hipotekarne kredite.

908

Telefon št. 101-151

Brzojavni naslov: „Hipeskom“ Maribor

NAŠA POMLAD!

Čevlji iz laka za vsako vreme in priliko.

Din 249⁻

9845-60723

za dopoldne

Din 229⁻

6875-60598

za popoldne

Din 229⁻

5855-60371

za zvečer

Barvasti čevlji za solnčne dneve.

Din 229⁻

9665-80406

Modern čevlji za dame v drap-barvi. Podloga iz mehkega usnja. Noga izgleda vitka, hoja je lahka.

Din 229⁻

6645-20571

Eleganten čevlji iz svetlosivega, gibkega usnja. Okusni okraski na konici izpopolnjujejo njega lepoto.

Din 229⁻

5645-80316

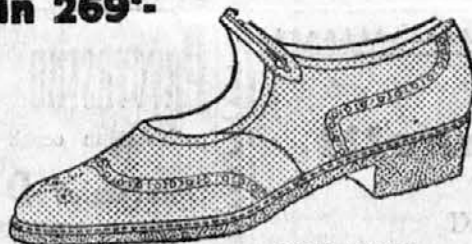
Posebno lep čevlji z bogatimi, luknjičastimi okraski, v svetli drap-barvi, z visokimi petami. Za sprehode najljubši vzorec zapadnih dežel.

Čevlji za šport in izlete.

Din 249⁻

9635-40988

Na rob šivani polčevlji iz finega boksa z nizkimi petami in okusnimi luknjičastimi okraski.

Din 269⁻

9645-40062

Čevlji iz finega boksa z elastičnim podplatom. Zelo ugoden za daljše izlete.

Din 249⁻

9645-40723

Novost pomladne sezone, v svetli drap-barvi. Okusni luknjičasti okraski na konici in peti. Nizke, usnjate pete.

Moški čevlji za vsako priliko.

Din 269⁻

9937-60991

Črn, na rob šivan polčevlji z vulkaniziranim, gumijastim podplatom. Za dnevno uporabo in širpac zelo prikladen.

Din 269⁻

9937-40992

Ta čevlji ima zelo okusen okras. Izgotovljen iz finega, rjavega, telečjega boksa.

Din 299⁻

4937-40099

Polčevlji z gumijastim, krepodplatom, bogato okrašen, v črni in rjavi barvi, za hojo zelo prijeten.

Din 299⁻

9637-43791

Zelo eleganten, na rob šivan polčevlji, v čudovito lepi, črešnjevodeči barvi, za vsako priliko zelo prikladen.

